

Päijät-Hämeen OPINOVI

1.9.2008-30.11.2011

Aikuiskoulutuksen tieto-, ohjaus-
ja neuvontapalveluiden
kehittäminen

Sari Niemi 8.1.2009

Ohjauksen määritelmiä (TM 356/2006)

Ne toimet, joiden avulla eri ikäiset kansalaiset voivat missä tahansa elämänvaiheessa

- määritellä valmiutensa, taitonsa ja kiinnostuksensa sekä
- tehdä koulutukseen ja ammattiin liittyviä päätöksiä
- Eri toimintaympäristöissä: oppilaitoksissa ja työvoimatoimistoissa, työpaikoilla, järjestöissä sekä yksityisinä palveluina.
- Laajasti tavoitteena on auttaa aikuista tekemään perusteltuja päätöksiä ja siirtymiä niin henkilökohtaisessa, koulutuksellisessa kuin työuraan liittyvässä elämänsäkulussa.

Tieto- ohjaus- ja neuvontapalveluiden määritelmä

- Tietopalvelu
 - Annetaan asiakkaalle hänen tarvitsemiaan tietoja (esim. henkilökohtaisesti, suullisesti, kirjallisesti, sähköisesti, oppaiden muodossa jne.)
- Neuvontapalvelu
 - Neuvotaan asiakkaalle sopiva toimintatapa asiantuntijatiетoon perustuen.
- Ohjauspalvelu
 - Edistää keskustelun keinoin asiakkaan omaa kykyä parantaa elämäänsä hänen haluamallaan tavalla.
 - Korostetaan asioiden tulkinnanvaraisuutta ja monia toimintamahdollisuuksia.

Aikuisohjauksen kehittämisen suuntaviivoja ja toimenpiteitä (mm. Vuorinen 2008)

EU ja OECD, esim.

- **EU:n Lissabonin strategia + Koulutus 2010 –työohjelma:** kilpailukyvyn ja osaamisen takaaminen
- **Korkea-asteen osalta Bolognan prosessi;** joustavien koulutusväylien mahdollistaminen korkea-asteen koulutuksessa, myös aiemmin hankitun osaamisen tunnustamismenettelyt
- **EU:n ministerineuvoston päätöslauselma 28.5.2004,** Elinikäinen ohjaus, lähtökohdat palvelujen kehittämiseksi:
 - Palvelujen saatavuuden parantaminen poikkihallinnollisella yhteistyöllä
 - Palvelujen laadun parantaminen
 - Urasuunnittelua tukevien valmiuksien kehittäminen
- **Ministerineuvoston päätelmät aikuiskoulutuksesta 22.5.2008, kauden 2008-2010 erityistoimet:**

”Edistetään sellaisten elinikäisten ohjaus- ja neuvontajärjestelyjen kehittämistä ja käyttöä, joilla voidaan tarjota aikuisille riippumatonta tietoa ja neuvontaa, yksilöllisten taitojen analysointia ja henkilökohtaista uraohjausta.”
- **Euroopan ohjauspolitiikan verkosto, ELGPN**
 - Suomi yhteistyöverkoston koordinaattorina 2007-2010
 - työsuunnitelma 2009-2010:
 - Urasuunnittelutaitojen vahvistaminen
 - Ohjauksen saatavuus
 - Kansallisten yhteistyömuotojen edistäminen
 - Laadunvarmistus ja ohjauspolitiikan tietoperäinen kehittäminen

Miksi aikuisohjauksen kysymykset ovat ajankohtaisia?

Yksilön ja yhteiskunnan haasteet:

Väestön ikärakenteen muutos

Työelämän rakenteelliset muutokset

Uudenlainen työvoiman kysynnän ja osaamistarpeiden aikakausi

Globalisaatio ja tietoyhteiskunta

-> Yksilöiltä ja yhteisöiltä vaaditaan jatkuvaa uuden oppimista ja kykyä sopeutua nopeisiin muutoksiin esim. talouspoliittinen tilanne

-> Ohjaus- ja neuvontatyön merkitys korostuu erityisesti muutostilanteissa, joissa opiskelun, uran ja elämän suuntia joudutaan etsimään uudelleen.

-> Yksilöiden työelämä- ja koulutusratkaisuihin tarvitaan tulkkeja, tukea ja ohjausta – koulutus- ja tukijärjestelmät ovat monimutkaisia

-> Aikuisopiskelijoilla työ, perheen, opintojen ja muiden roolien yhteensovittaminen saattaa olla haasteellista ja vaatia tukea.

Manner-Suomen ESR –ohjelman 2008-2013, toimintalinja 3:
”Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis-, innovaatio-, ja palvelujärjestelmien kehittäminen”

Osuvuutta ja kysyntälähtöisyyttä aikuisopiskeluun tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen valtakunnallisella kehittämisohjelmalla

Kehittämisohjelman taustasta:

- aikuiskoulutus- ja työvoimapolitiikan ajankohtaisiin tavoitteisiin liittyen OPM ja TM asettivat 1.6.2005 yhteisen valmisteluryhmän laatimaan aikuisopiskelun tietopalvelujen, neuvonnan ja ohjauksen toimenpideohjelma vuosille 2007-2012
- **TM 365/2006: Aikuisopiskelun tietopalvelujen, neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen.** Opetusministeriön ja työministeriön asettaman valmisteluryhmän ehdotukset toimenpideohjelmaksi
- **OPM 29.9.2006: Muutoksen ennakointia ja hallintaa kysyntälähtöisellä aikuiskoulutuksella**

Kehittämisohjelman organisointi:

- ESR-rahoitus vuosina 2007-2013 yht. 26,1 miljoonaa euroa -> jaettu osaohjelmiin
- OPM:n ja TEM:n yhteinen kehittämisohjelman seuranta- ja koordinaatioryhmä 1.11.2006 alkaen

Osaohjelmat

Opin ovi –hankkeet

- 11 ESLH:n rahoittamaa (oppilaitoksen hallinnoijana ja toteuttajana)
- 13 TEM:n rahoittamaa (TE-keskukset)
- ennen koulutuksen alkua tapahtuvan **hakevan vaiheen** ja hakeutumisvaiheen neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen

Studio

- kehittää aikuiskouluttajien pedagogisia ja ohjauksellisia taitoja valtakunnallisesti (korkea-aste, aikuiskoulutuskeskukset, vapaa sivistystyö, kolmas sektori, aikuislukiot, työpaikkaohjaajat, elinkeinoelämän uraohjaajat, työhallinto)
- HAMK/AOKK + Haaga-Helia/AOKK, JAMK/AOKK ja OAMK/AOKK

Erkkeri

- eri organisaatioiden ohjaus- ja neuvontahenkilöstön koulutus valtakunnallisesti
- JAMK + JY, Työvoimaopisto, HAMK

Koordinoivahanke

- JAMK, osatoteuttajana Työvoimaopisto

NUOVE

- Koulutusneuvontaa ja uraohjausta verkossa valtakunnallisesti (TEM)

Tutkimusosaohjelmat (TEM)

- Hankeohjelman arviointi
- Ohjauspalveluiden arviointi

Mitä Opin ovi -hankkeilta odotetaan?

Valintakriteerit keväällä 2008 (Karlsson 2008)

- Projektissa yhdistyvät aikuisopiskelun verkkopalvelujen ja tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen innovatiivinen kehittäminen
- Projektin parantaa aikuisopiskelun tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen laatua ja seuranta
- Projektin lisää aikuisopiskelun tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen toimijoiden moniammatillista yhteistyötä ja henkilöstön osaamista
- Projektissa luodaan sekä alueellista että valtakunnallista pysyvää aikuiskoulutuksen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen yhteistyöverkostoa
- Projektissa kehitetään aikuisopiskelussa aliedustettujen ryhmien osallistumista tukevia toimintamuotoja
- Projektin edistää aikuiskoulutuksen kohtaantoa ja kysyntälähtöisyyttä työmarkkinoilla sekä ammatillista liikkuvuutta
- Projektin edistää eri tavoin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista
- Aikuisten neuvonta- ja ohjauspalvelujen tarpeiden analysointi ja alueellisen ohjausstrategian kehittäminen
- Projektilla on valmius ja selkeä suunnitelma levittää projektin tuloksia muihin hankkeisiin

Pilotteina [Pohjois-Karjalan AiVo](#) ja [Urabaari](#)

Päijät-Hämeen Opin oven kannalta keskeistä

- Hämeen TE-keskuksen Opin ovi -hankkeen kanssa sujuva yhteistyö
- Alueen ohjaus- ja neuvontatyötä tekevien tahojen verkottuminen ja yhteistyö
- Työelämän kanssa tehtävä yhteistyö: osaamisen kehittäminen

- Verkostomainen palvelukonsepti:
 - helposti saavutettavat, näkyvät, monikanavaiset ja henkilökohtaistetut palvelut
 - olemassa olevien, hyväksi havaittujen toimintojen hyödyntäminen (Korkeakoulutusta.fi:n kokemukset, Noste- ja Aihe-hankkeet jne.)
 - > Tietoa, ohjausta ja neuvontaa on saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta

- Oppimiskeskustyöryhmän eteneminen

- Alueelliset seminaarit ja koulutukset (Erkkeri ja Studio)
 - Toivottaan paljon osallistujia ja kiinnostuneita!

Lisätietoja:

www.opinovi.fi

www.lamk.fi/opinovi
(kesken, pahoittelemme)

